УДК 332.14:332.135
JEL Classification: P25

© Буднікевич І.М., Крупенна І.А., Гавриш І.І., 2019
0000-0002-5466-6532, 0000-0002-4374-6350, 0000-0002-0173-1855

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича, Чернівці

МЕТОДИКА РОЗРОБКИ СТРАТЕГІЙ РОЗВИТКУ МІЖРЕГІОНАЛЬНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА

Описано методику розробки стратегій розвитку міжрегіонального співробітництва територіальних громад, яка складається з наступних етапів: формування спільного стратегічного бачення міжрегіонального співробітництва, вибір базової та перспективних моделей співпраці, формування місії проекту співробітництва; ідентифікація чинників середовища; оцінка та ранжування чинників середовища міжрегіонального співробітництва; вибір поточних та альтернативних стратегій співробітництва; розробка напрямків політики співробітництва та компромісів як засобу реалізації стратегії розвитку міжрегіональної співпраці; розробка комплексу інструментів як сукупності тактичних заходів, які можуть використовувати органи місцевого самоврядування та спільні координаційні комітети; тестування, контроль та здійснення коригуючих впливів для прийняття управлінських рішень стосовно доцільності подальшої міжрегіональної співпраці; реалізація заходів та управління досягненнями (оцінка економічного, екологічного, соціального ефекту для розвитку громад). Сформовані аргументи на користь активізації міжрегіонального співробітництва на різних рівнях. Наведено приклади успішного регіонального партнерства у громадах Німеччини, Франції, України.

Ключові слова: стратегія розвитку, міжрегіональне співробітництво, територіальні громади, міжрегіональна співпраця, міжрегіональна взаємодія, методика, SWOT-аналіз, напрямки розвитку міжрегіональної співпраці.

Постановка проблеми. Міжрегіональне співробітництво формує економічні, соціальні, наукові, культурні, екологічні, підприємницькі, освітні та інші довгострокові взаємовигідні партнерські взаємовідносини між регіонами, містами, громадами, що проявляються у формі конкретних проектів і програм, які реалізуються на державному, регіональному і локальному рівнях. Проекти міжрегіональної співпраці дозволяють громадам реалізувати сучасний концепт «партнерство як спільну діяльність учасників для взаємного створення та спільного використання цінностей через взаємозалежність та адаптацію» [1] замість буденного акту обміну, характерного для конкуренції. Вихідною умовою розробки та реалізації проектів міжрегіональної співпраці є врахування спільних інтересів територіальних громад. Учасники міжрегіональної взаємодії – індивідуальні споживачі, бізнес, відвідувачі, державні установи, громадські організації, органи місцевої влади, інші міста та території тощо – беруть безпосередню участь у створенні нових взаємних цінностей, отримують та розподіляють вигоду від цієї діяльності.

Як справедливо зазначає Ю.Рогозян, міжрегіональне співробітництво включає співробітництво між регіонами в межах країни (між громадами, між містами та іншими населеними пунктами, між регіонами), прикордонне та транскордонне співробітництва,

«хоча кожна із зазначених форм має свої особливості» [8]. Легітимна, системна та формалізована міжрегіональна взаємодія регіонів дозволяє розвивати принципово нові, більш гнучкі та ефективні форми колективних дій, переваги якого базуються на спільній реалізації людського, природного, підприємницького, туристичного, інвестиційного потенціалу; забезпечує вільне, і у той же час, системне та контрольоване, переміщення товарів, послуг, капіталів, технологій, робочої сили між регіонами.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Теоретичні, методичні та прикладні аспекти стратегічного розвитку територій та міжрегіональної взаємодії були об'єктом уваги багатьох авторів: Н.Буняк, І.Буднікевич, І.Вахович та З.Герасимчук, С.Гречана, І.Заблудської та колег, О.Карого, Н. Мікули, А. Мельник та Г. Монастирського, В. Нудельмана та І. Санжаровського, О.Панухнік, Ю.Рогозян, К.Серебряк, А.Тичинської та А.Лобанової, Д. Фролова та О. Лугової та інших.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Зростання інтересу до механізмів, процесів, процедур та технологій розвитку міжрегіональної співпраці підвищує актуальність подальших наукових та прикладних наробок в даному напрямку.

Виклад основного матеріалу. Кваліфікована розробка та успішна реалізація

стратегій розвитку міжрегіонального співробітництва залежить від компетенції органів місцевого самоврядування ідентифікувати, формувати та підтримувати поселенську, інвестиційну, бізнесову, туристичну, стейкхолдерську привабливість регіонів, виявити спільні, для різних регіонів, чинники, обставини та умови, які будуть сприяти залученню в них людських, фінансових, науково-технічних, матеріальних, інформаційних та інших ресурсів, узгодити спільні напрямки підвищення привабливості регіонів для визначених цільових аудиторій. Стратегічне планування – це «...суспільний процес, беручи участь в якому, місцеві співтовариства реагують на зміни зовнішніх і внутрішніх умов за допомогою управління місцевим середовищем.

Місцеві співтовариства вибудовують нові стратегічні ідеї, нові інституційні конструкції та мобілізують політичний вплив»[10]. У своїх попередніх працях [1] нами встановлено, що стратегічне планування в територіальному управлінні базується на методичній та методологічній основі комерційного сектора (орієнтація на стратегічні цілі; інтеграція та проектний підхід; гнучкість і обов'язковість виконання; відповідність організаційної структури прийнятій стратегії, ефективність, терміни реалізації), але має ряд характерних рис:

- переважання демократичних та юридичних норм, відкритість, прозорість та гласність, з одночасним тиском бюрократичних процедур;
- переважання критеріїв соціальної ефективності територіальних стратегій над економічними, що ускладнює вибір цілей;
- прив'язка до конкретної території, і в той же час значні впливи зовнішніх чинників, у першу чергу міжнародних, політико-правових;
- низька адаптивність та гнучкість організаційної структури органів місцевого самоврядування до змін зовнішнього середовища та вплив на її формування та кадрове підкріплення балансу політичних сил у регіоні;
- відсутність прямого зв'язку між стратегічним планом та поточним бюджетом території [9];
- орієнтація на врахування потреб, інтересів цільових аудиторій та ефективний діалог з ними;
- конфліктність цілей та інтересів різних цільових аудиторій;
- необхідність формування партнерства між різними громадськими та приватними структурами, регіонами, сусідніми містами, громадами-партнерами (для узгодження інтересів та залучення доступних ресурсів) [2].

На наш погляд, головна проблема розробити, прийняти та реалізувати таку стратегію розвитку, яка не просто відповідала б пріоритетам та інтересам певних груп лобювання, а об'єктивно орієнтувалася на потреби визначених цільових аудиторій, містила перспективні цілі розвитку міжрегіонального співробітництва, акцентувала увагу на політиці «ендогенного розвитку» та сприяла регіональній кооперації, базувалася на фінансовій підтримці з боку держави, активній участі, партнерстві та взаємодії державних та приватних структур. Наприклад, на загальнодержавному рівні привабливість громад повинна формуватися як з урахуванням формальних критеріїв, що пропонуються міжнародними рейтингами та інститутами, так і суб'єктивних уявлень інвесторів (особливо іноземних) про комфортність роботи в окремому регіоні та інтересів регіону щодо реалізації/нереалізації того чи іншого проекту. У той же час регіони, окремі міста, громади, реалізацію своїх стратегій розвитку не повинні реалізувати за рахунок інших учасників міжрегіональної взаємодії. Сьогодні країни-члени ЄС демонструють зростаючу активність органів місцевого самоврядування, наднаціональних органів управління, політичних партій, приватних структур, донорських та громадських організацій, професійних структур та інших стейкхолдерів у розробці та реалізації стратегій розвитку. У Франції діє ряд програм спрямованих на збільшення і спрощення умов для кооперації, фінансування на розвиток кооперації за умови введення єдиної податкової ставки для бізнесу на територіях-учасниках, розробку спеціальних стратегій розвитку (проекти конурбацій (conurbation) – декілька комун і територія з більш ніж 50-тисячним населенням), які здебільшого фінансуються державою і націлені на економічну та соціальну згуртованість, просторове і міське планування, розвиток транспортної інфраструктури і будівництво, управління ресурсами і екологічну політику на даних територіях [3].

Єдиної методики розробки стратегій розвитку міжрегіонального співробітництва поки що не вироблено, проте можна виділити низку характерних елементів: формування спільного стратегічного бачення та місії учасників, постановка цілей, виділення невеликої кількості пріоритетів, міжрегіональні порівняння за показниками конкурентоспроможності, міжрегіональний аналіз привабливості; аналіз зовнішніх рушійних сил розвитку, аналіз суб'єктів розвитку, врахування їх інтересів, участь стейкхолдерів, переговори, наявність суб'єкта реалізації, моніторинг. На рис. 1 нами

запропоновано
стратегій розвиткусхему формування
міжрегіонального співробітництва.

Рис. 1. Алгоритм формування стратегії розвитку міжрегіонального співробітництва

Етап «Формування місії та стратегічного бачення, визначення базової та перспективних моделей розвитку міжрегіональної співпраці». Стратегічне бачення (*values, vision – візії, перспективи*) міжрегіональної співпраці відображає на достатньо віддалену перспективу її головну мету, генеральний напрямок розвитку, завдання, презентує уявлення про спільні цінності, інтереси, визначає орієнтири, які «формуються з урахуванням специфічних особливостей та конкурентних переваг» [4] кожного учасника. Місія (*mission*) роз'яснює призначення, сенс міжрегіональної співпраці, презентує її особливості та унікальну роль. Місія міжрегіональної співпраці – це відкрите звернення до членів громади, гостей, влади, сусідів, світової спільноти, бізнесу, і тому вона повинна відображати інтереси усіх цільових аудиторій. Громади повинні чітко уявляти, що повинно змінитися в їх житті в результаті співпраці

та співробітництва, тому на першому етапі стратегічного планування необхідно визначити стратегічні орієнтири розвитку, сформульовані в стратегічному баченні, своєрідну модель його майбутнього. Наприклад, у 2018 році був підписаний договір співробітництва між двома найбільшими ОТГ Хотинського району Чернівецької області (Клішківською та Хотинською об'єднаними громадами), який повинен реалізуватися через спільний проект «Яблунова агломерація». Стратегічне бачення такої співпраці – економічний розвиток обох громад та підтримка підприємництва за рахунок створення спільних додаткових переробних потужностей.

На етапі ідентифікації чинників середовища необхідно провести оцінку чинників зовнішнього середовища (можливості та загрози), комплексну оцінку внутрішнього середовища учасників (сильні та слабкі сторони) та визначити напрямки

майбутнього розвитку. Очевидно, що кожен з чинників має свою міру впливу на розвиток учасників співпраці, а також свої кількісні показники, через які можна встановити причинно-наслідкові зв'язки цього впливу на сильні та слабкі сторони громади. Як додаткові інструменти аналізу використовують: кабінетні дослідження і безпосереднє спостереження; STEEP-аналіз; конкурентний аналіз; інтегральну оцінку потенціалу громад; метод моделювання; бенчмаркінг; експертний метод; метод агрегування; метод рейтингування; групові обговорення тощо. Загальна характеристика чинників середовища дасть можливість зрозуміти основи закономірності їх впливу та окреслити можливості реагування територіальної громади через механізми управління.

Етап «Оцінка та ранжування чинників середовища». Як метод оцінки можливостей громад стосовно реалізації альтернативних варіантів співпраці елемент системи підтримки прийняття рішень стосовно розвитку міжрегіонального співробітництва доцільно розглядати SWOT-аналіз. Для оцінки впливу чинників зовнішнього середовища ми пропонуємо використовувати експертний метод, до якого варто залучити тих осіб, які беруть участь у розробці стратегії розвитку міжрегіонального співробітництва, тобто представників усіх цільових аудиторій: функціональних експертів, населення, представників громадських організацій, наукових установ, освітніх закладів, закладів охорони здоров'я, малого та середнього бізнесу, депутатів, працівників органів територіального управління, інвесторів, представників бізнесу та ритейлу, представників центральних органів влади.

На наступному етапі відбувається визначення набору стратегій розвитку міжрегіонального співробітництва, в склад якого можуть увійти: активні наступальні стратегії, пасивні стратегії пристосування; стратегія диференціації, заснована на усвідомленні та наявності конкурентних переваг; стратегія фокусування – фокусування на специфічних цільових ринках, вузьких сегментах ринку, потреби яких можуть задовольнити спільні проекти громад; стратегія проникнення – спільне проникнення на новий цільовий ринок; стратегія кооперації – планування та здійснення спільних заходів місцевою владою та місцевим бізнесом; маркетингові стратегії між (спільні територіальні бренди, спільні торгові марки); маркетингові стратегії визначних місць, маркетингові стратегії інфраструктури, маркетингові стратегії окремих осіб (у тому числі керівників громади, керівників провідних підприємств, відомих жителів чи вихідців з

громади). На цьому етапі необхідно оцінити кожен із можливих сценаріїв розвитку, що їх пропонує матриця SWOT-аналізу, виділити конкурентні переваги, визначити домінуючу та перспективні стратегії розвитку міжрегіонального співробітництва.

Стратегія розвитку міжрегіонального співробітництва це «базовий (основний) документ, що визначає ключові тенденції та проблеми розвитку системи спільних економічних відносин між суб'єктами (регіонами), які формуються та розвиваються в процесі функціонування суспільного відтворення матеріальних благ і послуг та в рамках правового поля однієї країни; містить інтегровану модель дій, спрямовану на досягнення поставлених цілей та ключових конкурентних переваг для забезпечення розвитку співробітництва між суб'єктами (регіонами) у стратегічному вимірі» [7].

Стратегії міжрегіонального співробітництва дозволяють визначати засоби і методи забезпечення переваг над конкурентами, а також розподіл ресурсів, необхідних для досягнення цілей. Наприклад, стратегії співпраці, спрямовані на підвищення інвестиційної привабливості громад, передбачають визначення ключових чинників успіху на основі маркетингових досліджень, розвиток особливих рис, які гарантують конкурентні переваги, розробку комплексу практичних заходів щодо селекції та ініціювання інвестиційних проектів, використання сукупності засобів для максимальної задоволеності інвесторів тощо. Стратегії демаркетингу або контрмаркетингу спрямовані на зниження привабливості громад для небажаної цільової аудиторії (підприємства, що знижують екологічність; недоброчесні інвестори; асоціальні проекти; продавці шкідливих продуктів; радикальні організації тощо).

Плани розвитку громади та стратегічні проектні ініціативи міжрегіонального співробітництва повинні формуватися у модусі «перспектива». Система стратегічно важливих міжрегіональних проектів передбачає їх ефективне управління, яке базується на спільних інноваційних організаційних та фінансово-технічних конструкціях: партнерських, мережових, гнучких, інтерактивних, ініціативних, неформальних, консалтингово-тренінгових, аутсорсингових, донорських тощо.

Етап розробки напрямків політики співробітництва та компромісів (відповідно до потреб цільових аудиторій), як засіб реалізації стратегії міжрегіональної співпраці, передбачає сукупність базових рішень, цілеспрямованих дій та інструментів, врахування потреб та інтересів

основних цільових аудиторій, спільної діяльності учасників міжрегіональної взаємодії. Політика – це перспективний курс дій, всеосяжний план, що орієнтується на основну ідею або на певні величини (мета) і встановлює основні рамки поведінки (стратегії), а також описує необхідні оперативні дії (використання інструментів). Головне для учасників взаємодії – розробити загальну політику, яка полягає у системному плануванні, чіткій координації загальних заходів, встановленні довготривалих партнерських стосунків з цільовими аудиторіями, інтегрувати в неї політику громадських організацій, недержавних установ, компаній, навчальних закладів, індустрії розваг та гостинності тощо. В рамках загальної політики може виникати безліч питань, вирішення яких пов'язане з формуванням та реалізацією окремих стратегій.

Пріоритетними напрямками розвитку міжрегіональної співпраці прийнято вважати: розвиток міжрегіональної і прикордонної інфраструктури, включаючи транспорт і телекомунікації; створення спільних туристичних та рекреаційних дестинацій, туристичних маршрутів; соціально-економічний розвиток територій; соціальне партнерство; сприяння розвитку промисловості і підприємництва; охорона навколишнього середовища; сільське і лісове господарство; охорона здоров'я і соціальне забезпечення; співробітництво в області управління та місцевого самоврядування; компетенції та освіта (на всіх рівнях; формальна та неформальна); охорона здоров'я; добробут і культура; створення логістичних, енергетичних і цифрових мереж; зміцнення взаємозв'язку між людьми; спільна розробки та реалізація проектів та програм; зменшення міжрегіональної диспропорції.

На наступному етапі розробляється комплекс інструментів реалізації стратегії міжрегіонального розвитку як сукупності тактичних заходів, що можуть використовувати та контролювати органи місцевого самоврядування та спільні координаційні комітети в рамках кожної з програм, максимізуючи ефект обраної стратегії міжрегіональної співпраці. Наприклад, в рамках реалізації міжрегіонального проекту «Фонд сталого розвитку «Стара Волинь»» було заплановано та проведено в кожній громаді 3-денні навчання для громадськості, організовано тренінг-майстерню для формування навичок ефективного управління громадою; три презентації навчального курсу для організаторів громад; окремий навчальний візит представників пілотних громад для ознайомлення з кращими практиками активізації мешканців в сільських

громадах. На базі громад було створено консультаційні пункти за участю досвідчених регіональних експертів. В рамках проекту було розроблено онлайн курс «РАЗОМ будемо спроможну громаду» для навчання сільських активістів, на який зареєструвалося 104 учасники з 11 областей України. Серія з 10 відео-роликів була трансльована на місцевому телеканалі «Поділля центр» та розміщена в мережі YouTube. Загалом отримувачами послуг проекту стали 557 осіб та 3 організації, а учасниками навчальних заходів стали 98 осіб [6].

Рівень реалізації супроводжується процедурами позиціонування та профілювання. Позиціонування міжрегіональної співпраці має ясно фіксувати привабливість проекту і бути захищеним в довгостроковій перспективі, оскільки існує небезпека швидкого наслідування, імітації з боку інших громад. Формування у цільових груп несуперечливих та таких, що викликають довіру, уявлень про необхідний імідж проекту міжрегіональної співпраці називається «профілюванням». Надалі відбувається формалізація концепції у вигляді стратегічних документів, планів, програм, розробляються технології розвитку співпраці, проводяться заходи з реалізації.

На етапі тестування, контролю та здійснення коригуючих впливів приймаються спільні рішення стосовно доцільності реалізації стратегії розвитку міжрегіональної співпраці. Контроль та здійснення коригуючих впливів, забезпечує своєчасне виявлення проблем, дає можливість розробити заходи щодо їх вирішення, зафіксувати позитивні тенденції, підтримувати та поширювати їх. Для контролю реалізації обраних стратегічних напрямків необхідно проводити постійний моніторинг, повторну перевірку та періодичну інтерпретацію чинників зовнішнього та внутрішнього середовища.

Стратегії міжрегіональної співпраці базуються не лише на сукупності прогнозів розвитку ресурсів безпосередніх учасників – громад, а передбачає їх інтеграцію з регіональними та національними ресурсами; орієнтується не тільки на прогнозні показники зростання, а враховує реальні стратегії розвитку основних бізнесових гравців – підприємств, інвесторів, торговельних мереж, будівельних компаній, які впливають і на економіку, і на політику.

Приклад успішного міжрегіонального партнерства стосовно підвищення привабливості міста та регіону, в якому воно знаходиться, і для туристів, і для місцевих жителів демонструє німецький проект зі створення офіційного державно-приватного партнерства для розвитку

туризму Асоціації туристичної інформації (АТІ) в м. Трірі та землі Трір-Саарбург. Стратегічними партнерами виступають 505 членів, з яких 479 – представники приватного сектора і 26 – державного сектора: міська та районна влади, туристичні підприємства та інші приватні компанії, які не спеціалізуються в галузі туризму (виробники вина і пива, роздрібні торговці, місцеві банки). Асоціація на 50% фінансується за рахунок коштів міста і 50% складають власні доходи від роздрібно-торгівлі і туристських видів діяльності (продаж літератури, сувенірів, місцевого вина, екскурсійних турів і бронювання готелів). Основними цілями цієї організації є: розробка туристичного продукту, програм і послуг з розвитку, маркетингове просування, збільшення кількості ночівель, просування конгресного туризму та впровадження «екологічно чистих проєктів» (наприклад, відмова від використання паперових і пластикових стаканчиків при проведенні будь-яких заходів) на підтримку всебічного розвитку суспільства, принципів сталого розвитку та цілей стійкості [5]. Основним пріоритетом розробленої АТІ «Концепції розвитку туризму до 2020 р.» є сталий розвиток міського туризму, що має на увазі захист і збереження природних ресурсів; підвищення конкурентоспроможності

регіонального продукту; охорону навколишнього середовища; підвищення якості туризму; співпраця з Люксембургом, Бельгією та Францією; використання сучасних технологій; збереження культурної та історичної спадщини; розвиток толерантного міста. Результатом різнобічної діяльності АТІ на основі державно-приватного партнерства з урахуванням завдань і принципів сталого розвитку стали дуже важливі події в сфері сталого туризму, збереження місцевих культурно-історичних цінностей, залучення зацікавлених учасників і місцевої громади в розвиток туризму, співробітництво на регіональному рівні.

Таким чином, методика розробки стратегій розвитку міжрегіонального співробітництва передбачає розмежування трьох блоків – оперативного, тактичного та стратегічного. Такий підхід дозволяє адекватно підбирати інструменти реалізації стратегій та інтегрувати їх в систему управління громадами через спільні координаційні органи. Використання алгоритму забезпечить формалізацію процедур формування, реалізації стратегій та програм розвитку міжрегіонального співробітництва, а також створить можливості для виміру їх дієвості та ефективності з позиції забезпечення сталого розвитку громад-учасниць та їх партнерів.

Список літератури

1. Буднікевич І. Муніципальний маркетинг: теорія, методологія, практика / Ірина Буднікевич. ІРД НАН України – Чернівці : Чернівецький нац. ун-т, 2012. – 645 с.
2. Буднікевич І.М. Формування стратегій муніципального розвитку: маркетинговий підхід / І.М. Буднікевич // Науковий вісник Чернівецького університету: Зб-к. наук. праць. – Вип. 592. (Економіка). – Чернівці: ЧНУ, 2012. – С.21-29.
3. Гавриш І.І. Формування та розвиток привабливості регіонів України: маркетинговий підхід : дис. ... канд. екон. наук : 08.00.05 / Гавриш Ірина Іванівна. – Івано-Франківськ, 2018. – 335 с.
4. Заблодська І. В. Систематизація стратегічних матриць: регіональний аспект / І.В.Заблодська // Формування ринкової економіки : зб-к наук. праць. – К. : КНЕУ, 2009. – С. 58-68
5. Карпова Г. А. Государственная политика в сфере устойчивого развития туризма в странах Европейского союза / Г. А.Карпова, Е. М.Максарова // Труды IV Международной научно-практической конференции. – М.: Диалог культур, 2009. – С. 231–236.
6. Каталог громадських ініціатив, реалізованих у рамках проєкту «Підтримка реформи місцевого самоврядування в Україні». Фонд Східна Європа Київ – 2017 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://eef.org.ua/wp-content/uploads/2016/12/Katalog-gromadskiyh-initsiatyv.pdf>
7. Рогозян Ю.С. Домінуюча стратегія розвитку міжрегіонального економічного співробітництва: формування та реалізація: монографія / Ю.С. Рогозян. – Київ: «Видавництво Людмила», 2019. – 332 с.
8. Рогозян Ю.С. Нормативне забезпечення міжрегіонального співробітництва / Ю. С. Рогозян // Економіка та право. Серія : Економіка. - 2015. - № 3. - С. 70-76
9. Bailey R.W. Strategic planning and large city governance // Proc. Of the Acad. of policy. – L., 1997. – Vol.15, N3. – P.170-171.
10. Medway D., Warnaby G. Alternative perspectives on marketing and the place brand // European Journal of Marketing. 2008. Vol. 42. Iss: 5/6. P. 641–653.

References

1. Budnikovich I. Munitsypalnyi marketynh: teoriia, metodolohiia, praktyka. Chernivtsi : Chernivetskyi nats. un-t, 2012. – 645 p.
2. Budnikovich I.M. Formuvannia stratehii munitsypalnoho rozvytku: marketynhovyi pidkhid. [Naukovyi visnyk Chernivetskoho universytetu: Zb-k. nauk. prats.] – Vyp. 592. (Ekonomika). – Chernivtsi: ChNU, 2012. – p.21-29.
3. Havrysh I.I. Formuvannia ta rozvytok pryvablyvosti rehioniv Ukrainy: marketynhovyi pidkhid :

dys. ... kand. ekon. nauk : 08.00.05 – Ivano-Frankivsk, 2018. – 335 p.

4. Zablodska I. V. Systematyzatsiia stratehichnykh matryts: rehionalnyi aspekt [Formuvannia rynkovoi ekonomiky : zb-k nauk. prats.] – K. : KNEU, 2009. – S. 58-68

5. Karpova H. A. Hosudarstvennaia polytyka v sfere ustoichyvoho rozvytyia turyzma v stranakh Evropeiskoho soiuza [Trudy IV Mezhdunarodnoi nauchno-praktycheskoi konferentsyy.] – M.: Dyalohkultur, 2009. – p. 231-236.

6. Kataloh hromadskykh initsiatyv, realizovanykh u ramkakh proektu «Pidtrymka reformy mistseвого samovriaduvannia v Ukraini». Fond SkhidnaYevropa Kyiv – 2017 [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu:

<http://eef.org.ua/wp-content/uploads/2016/12/Katalog-gromadskykh-initsiatyv.pdf>

7. Rohozian Yu.S. Dominuiucha stratehiia rozvytku mizhrehionalnoho ekonomichnoho spivrobitnytstva: formuvannia ta realizatsiia: [monohrafiia]. Kyiv: «Vydavnytstvo Liudmyla», 2019. – 332 p.

8. Rohozian Yu.S. Normatyvne zabezpechennia mizhrehionalnoho spivrobitnytstva: Ekonomika ta pravo. Seriia : Ekonomika. - 2015. - № 3. - S. 70-76.

9. Bailey R.W. Strategic planning and large city governance // Proc. Of the Acad. of policy. – L., 1997. – Vol.15, N3. – P.170-171.

10. Medway D., Warnaby G. Alternative perspectives on marketing and the placebrand // European Journal of Marketing. 2008. Vol. 42. Iss: 5/6. P. 641-653.

Аннотация

Ірина Буднікевич, Інґа Крупенна, Ірина Гавриш

МЕТОДИКА РАЗРАБОТКЕ СТРАТЕГИЙ РАЗВИТИЯ МЕЖРЕГИОНАЛЬНОЕ СОТРУДНИЧЕСТВО

Описана методика разработки стратегий развития межрегионального сотрудничества территориальных общин, которая состоит из следующих этапов: формирование общего стратегического видения межрегионального сотрудничества, выбор базового и перспективных моделей сотрудничества, формирования миссии проекта сотрудничества; идентификация факторов среды; оценка и ранжирование факторов среды межрегионального сотрудничества; выбор текущих и альтернативных стратегий сотрудничества; разработка направлений политики сотрудничества и компромиссов как средства реализации стратегии развития межрегионального сотрудничества; разработка комплекса инструментов как совокупности тактических мероприятий, которые могут использовать органы местного самоуправления и совместные координационные комитеты; тестирование, контроль и осуществление корректирующих воздействий для принятия управленческих решений относительно целесообразности дальнейшей межрегионального сотрудничества; реализация мероприятий и управления достижениями (оценка экономического, экологического, социального эффекта для развития общин). Сформированные аргументы в пользу активизации межрегионального сотрудничества на различных уровнях. Приведены примеры успешного регионального партнерства в общинах Германии, Франции, Украины.

Ключевые слова: стратегия развития, межрегиональное сотрудничество, территориальные общины, межрегиональное сотрудничество, межрегиональное взаимодействие, методика, SWOT-анализ, направления развития межрегионального сотрудничества.

Summary

Iryna Budnikevich, Inga Krupenna, Iryna Havrysh

METHODOLOGY OF OPERATION OF DEVELOPMENT STRATEGIES INTER-REGIONAL COLLABORATION

Methodology of development of strategies of development of interregional collaboration of territorial communities is described in the article, that consists of the next stages: forming of general strategic vision of interregional collaboration, choice of base and perspective models of collaboration, forming of mission of project of collaboration; authentication of factors of environment : forces and weaknesses of internal environment (potential of communities), possibility and threat of environment; estimation of factors of environment of interregional collaboration; choice of current and alternative strategies of collaboration; development of directions of politics of collaboration and compromises as to the means of realization of strategy of development of interregional collaboration; development of complex of instruments as totalities of tactical events, that can use the organs of local self-government and general coordinating committees; testing, control and realization of correcting influences is for the acceptance of administrative decisions in relation to expediency further interregional collaboration; realization of events and management achievements (an estimation of economic, ecological, social effect is for development of communities). The formed arguments are in behalf on activation of interregional collaboration on different levels. Examples of successful regional partnership are made in communities of Germany, France, Ukraine.

Keywords: strategy of development, interregional collaboration, territorial communities, interregional collaboration, interregional cooperation, methodology, SWOT- analysis, directions of development of interregional collaboration.